

Thomas Breinstrup

INTERLINGUA KURS FOR BEGYNNERE

Norsk Interlingua Union, 2006

Prefacio / Forord

I 1951 så verdensspråket Interlingua dagens lys. Dette skjedde da den store "Interlingua-English Dictionary" ble utgitt. Den har ca. 27 000 oppslagsord og er ennå grunnlaget for Interlingua. Språkfolk og vitenskapsmenn hadde gjennom 27 år arbeidet for å avdekke "språket i språkene". Det er et halvt hundre år siden den tid, og nå er Interlingua utbredt over hele verden, med nasjonale foreninger og med full dekning på Internett.

Interlingua er umiddelbart forståelig for alle som behersker et av språkene innen den romanske språkstamme (fransk, spansk, italiensk, portugisisk, romansk, rhetoromansk og latin). En vesentlig del av engelsk er også fra de romanske språkene. Dermed er Interlingua svært lett å forstå for nær en milliard mennesker. Grammatikken er enkel, og det vesentlige av den går inn på to A4-sider.

Også i slaviske og germanske språk, som vårt eget, er det en mengde fremmedord som kommer fra latin. Dette gjør Interlingua til et enkelt språk å lære, og det gir klare fordeler fremfor alle andre "hjelpespråk" på markedet. Interlingua gir også et verdifullt tilskudd til allminnelig språkforståelse og innsikt i hvordan våre fremmedord er oppstått og hva de betyr.

Denne boken er et eksempel på hvordan man kan tilegne seg et verdensspråk på enkelt og lettfattelig vis. Av stor betydning for barn og ungdom under utdanning er også det grunnlaget Interlingua gir for læring av engelsk, fransk, spansk etc. Vår visjon omfatter Interlingua som første fremmedspråk over hele verden. Barn lærer fort språk, og de har glede av det, dersom det gjøres enkelt. I løpet av en tiårsperiode ville vi kunne få en generasjon som kan kommunisere internasjonalt.

Interlingua har den enorme fordel fremfor "kunst-språkene" at det er et levende, uttrykksfullt språk, hentet direkte fra roten i den indoeuropeiske lingvistiske arv. Det er ikke en lapskaus av ord hentet fra ett språk her og ett der. Interlingua har latinens skjønnhet og uttrykksfullhet og er ideelt for poesi og diktning, noe som har gitt seg uttrykk i en rik litteratur på Interlingua.

I vår tid brukes enorme summer på oversettelse mellom språkene. Særlig finner vi dette innen de Forenede Nasjoner, i den Europeiske

Union og innen verdenshandel og jus. Misforståelser oppstår lett, og disse kan bli skjebnesvangre, der man oversetter fra språk til språk. Med ett felles språk, veldefinert og utvetydig kan vi oppnå enorme fremskritt og fordeler.

Pax Romana (det gamle romerrikets union av nasjoner) baserte seg i sin tid på fellesspråkene gresk og latin. Handel, religion, vitenskap, kultur og litteratur blomstret i halvannet tusen år. Interlingua kan gi oss en ny giv ved begynnelsen av det nye millenniumet.

Kurset her består først av ti leksjoner der hele grammatikken gjennomgås. Gjennom tekst og øvelser tilegner man seg et ordforråd på ca. 400 ord. Så følger fem lesestykker som er med for å øke ordforrådet. Når hele kurset er gjennomgått skal man ha et ordforråd på ca. 750 ord. Dette gjør en istand til å lese alminnelige tekster på Interlingua uten problemer. Ordforrådet kan så økes gradvis.

Panorama er et internasjonalt magasin som utgis annenhver måned, og vi har en rikholdig litteratur tilgjengelig. Du kan også bli medlem av Norsk Interlingua Union, og dermed av verdensforbundet, Union Mundial pro Interlingua (UMI). ■

Pronunciation / Uttale

Bokstav	Navn	Uttale som i...
a	a	<i>Har</i>
b	be	<i>be</i>
c	tse	foran e, i og y som <i>ts</i> ; ellers som <i>k</i>
d	de	<i>det</i>
e	e	<i>en</i>
f	eff	<i>fy</i>
g	ge	<i>gå</i> untatt i endelsene <i>-age</i> og <i>-agi-</i> , hvor <i>g</i> uttales som i engelsk <i>-age</i>
h	ha	<i>hei</i>
i	i	<i>is</i>
j	jota	stemt <i>sj</i> som i fransk <i>journal</i>
k	ka	<i>kasse</i>
l	ell	<i>leke</i>
m	emm	<i>mann</i>

Bokstav	Navn	Uttale som i...
n	enn	<i>nese</i>
o	å	<i>åpne</i>
p	pe	<i>pakke</i> , men <i>ph</i> uttales som <i>f</i> som i <i>fy</i>
q	ku	<i>ku</i> , men <i>qu</i> uttales som <i>kw</i> der <i>w</i> -lyden er som i engelsk <i>win</i>
r	err	<i>riktig</i> , med rulle-err som i østnorsk uttale
s	ess	<i>synge</i>
t	te	<i>tre</i> , og <i>th</i> uttales også <i>t</i> . Foran <i>i</i> uttales <i>t</i> som <i>ts</i> som på tysk i <i>station</i>
u	o	<i>ord</i> . De fleste språk uttaler <i>u</i> som vi gjør i <i>o</i>
v	ve	<i>velge</i>
w	duple ve	<i>wild west</i> på engelsk
x	iks	<i>Xantippe</i>
y	ypsilon	<i>indianer</i> eller <i>Jeppe</i>
z	zeta	stemt <i>s</i>

Hovedregelen er at trykket legges på vokalen før siste konsonant. Der vi treffer på avvik, skal vi understreke den stavelsen der trykket skal legges. Ordene i klammeparenteser [] er lydskrift. ■

Innhold

Prefacio / Forord, Pronunciation / Uttale

Lection un / Leksjon en

Den ubestemte og bestemte artikkel. Infinitiv og presens av verbet.

Lection duo / Leksjon to

Verb med *se*. Substantivets flertallsform. *Non*. De personlige pronomener.

Lection tres / Leksjon tre

Preteritum. Personlige pronomen i akkusativ og dativ.

Lection quatro / Leksjon fire

a + le = al. Fremtid av verbet.

Lection cinque / Leksjon fem

de +le = del. Genitiv. Eiendomspronomenene.

Lection sex / Leksjon seks

Adverb. Perfektum partisipp. Perfektum. Tallord. Ordenstall.

Lection septe / Leksjon syv

Relative pronomen. Pluskvamperfektum.

Lection octo / Leksjon otte

Presens partisipp. Kondisjonalis. Presens passiv.

Lection novem / Leksjon ni

Imperativ. Preteritum passiv.

Lection dece / Leksjon ti

Gradbøyning av adjektiver og adverb. *-issime* og *-issimo*.

Conversationes & textos

Prime lection / Første leksjon

Le visita a granpatre e granmatre.

Secunde lection / Annen leksjon

In le Pyreneos.

Tertie lection / Tredje leksjon

Conversation in le bibliotheca.

Quarte lection / Fjerde leksjon

Le revista quotidian.

Quinte lection / Femte leksjon

Le ultime lection. Traduction / Oversettelse. Postscripto / Etterskrift.

Clave / Nøkkel

Nøkkel till alle oppgavene.

Oversikt over grammatikken

Vocabulario / Ordliste

Alle ordene brukt i dette kurset med angivelse av, i hvilken leksjon de først forekommer.